

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Državni zbor.

(Klubi. — Körberjev program. — Predlogi in interpelacije. — Rekrutni zakon in premogarski štrajk. — Gospodska zbornica.)

Državni zbor se je sešel pod neugodnimi avspicijami. Že pred prvo sejo po slanske zbornice se je pokazalo, da notranji krizi, trajajoči od l. 1897, še vedno ne bo konec. Pokazalo se je to v češkem klubu. Lahko pa je mogoče, da se položaj v zbornici v toliko premeni, da bodo Čehi več ali manj zapuščeni.

Se predvčerajšnjim so imeli skoro vsi klubi posvetovanja. Najprej sta se sešli parlamentarni komisiji češkega kluba in češkega veleposestva na skupno posvetovanje. Sklenili sta, da se ohrani mej tema kluboma solidarnost v vseh državnopravnih vprašanjih in opuste vse rekriminacije, četudi češki veleposestniki ne pojdejo v družih zadevah s češkimi ljudskimi poslanci in ne bodo podpirali njihove opozicije.

Češki klub je sklenil, da bo nadaljeval najodločnejšo opozicijo. V svojem komuniqueju pravi, da sicer ugoden uspeh spravnih konferenc vsaj popolnoma ni bil izključen, da pa so se z nepričakovanim sklicanjem državnega zbora konference, ki so dokaz spravljivosti čeških poslancev, pretrgale. Vlada ni čakala konca konferenc, pa tudi češkemu narodu storjene krivice ni popravila. Konsekvence tega so za češke poslance dane. Češki poslanci morajo, dasi ministru Rezeku ne odrekajo osebnega zupanja, odločno nasprotovati vladi, ki ni hotela ali ni mogla odstraniti krivice, katere češki narod ne prenese. Klub je soglasno sprejel predlog, da bo Körberjevi vladi delal najodločnejšo opozicijo in celo obstrukcijo, če treba, sicer pa svoje taktiško postopanje urejal po razmerah v parlamentu. Poljski klub se je po daljšem posvetovanju izrekel sicer samo za to, da porabi ves svoj politični vpliv v to, da se rekrutni zakon hitro in parlamentarnim

potom dožene, ali čuje se, da porablja ta vpliv prav izdatno, govori se celo, da hoče pretrgati vsako zvezo s Čehi, če bi tej predlogi delali težave.

Tudi nemške stranke so imele posvetovanja. Nemški nacionalci so razpravljali o imenovanju „slovenskega“ deželnega šolskega nadzornika za Spodnji Štajer in sklenili, podati obtožni predlog proti Wittkovemu ministertvu. Deputacija, katero so poslali k naučnemu ministru v zadevi šolskega nadzornika, ni z dobljenim odgovorom prav nič zadovoljna. Nemška napredna stranka je sklenila, glasovati letos za rekrutni zakon, v tem ko ga je lani obstruirala.

Socialni demokratje so se bavili s premogarskim štrajkom in sklenili nujno predlagati, naj se uvede osemurni delavnik v vseh rudokopih.

Prva seja je občinstvo skoro bolj zanimala, kakor poslance, katerih še mnogo ni došlo na Dunaj. Seveda je največ zanimal programatični govor ministrskega predsednika. Političnim izvajanjem Körberjevim se je le tu in tam pritrjevalo, toliko bolj pa narodno gospodarskim.

V političnem oziru je rekel Körber, da njegova vlada ni strankarska, in da hoče biti objektivna in nepristranska, ker Cislitvanska ni narodno jednotna država. V njej prebivajoči narodi se morajo porazumeti. Sedanja vlada ima težavno nalogo, da poskusi rešiti narodnostno vprašanje. V nekaterih dnevih se to ne posreči. Tudi se vladi zdi, da ni mogoče, rešiti vse narodnostne prepire po isti formuli in naenkrat. Rešiti se morajo narodnostna vprašanja vsako zase, v prvi vrsti na Češkem in na Moravskem. V to svrhu je vlada sklicala upravne konference in le teh dosedanjih uspehi kažejo, da je krenila na pravo pot.

Mir se mora skleniti. Vlada ne more dopustiti, da javno življenje odrveni, in da zastane produktivno delovanje. Vsi narodi žele kulture in blagostanja. Vsled tega je

treba, da se reši proračun in izvrše investicije. Za zgradbo novih železnic potrebuje vlada 500 milijonov kron, ki se razdele na več let. Mej temi progami je tudi druga zveza s Trstom. Vlada smatra to zadevno diskucijo za dognano in zgradbo proge čez Ture, Karavanke, Bohinj in Gorico za neodložljivo. Skrbela bo za plovnost rek, za tržaški pristan in predložila zakon o podpori industrije. Bavila se bo z vprašanjem o določitvi delavnega časa v rudnikih in z avtonomnim carinskim tarifom, ki je potreben vsled obnovitve trgovinskih pogodb. Z ozirom na to, je tudi nujno, da se obnovi trgovinska in carinska pogodba z Ogrsko. Vlada pripravlja zakon o zadržgah z omejenim poroštvom, nov delniški zakon in zakona o obligatornem zavarovanju sloopij proti požaru ter o zavarovanju privatnih uradnikov za starost in invaliditeto. Deželne finance hoče sanirati s tem, da uvede doklado na davek od žganja, učna uprava pa bo skrbela za razvoj šolstva.

Körber je končal z besedami: Materialna in kulturna vprašanja trkajo s silo na vrata države. Vlada jih ne sme zato prezirati, ker narodnostna vprašanja še niso rešena. Vsled tega prosi nujno, naj se narodnostni boji vsaj toliko omeje, da ostane poleg njih prosta pot za duševni in gospodarski razvoj države. Ta mora živeti, ker je zaščitnik državljanov.

Za naš slovenski narod je v tem Körberjevem govoru najvažnejši odstavek, v katerem je s suhimi besedami povedano, da se narodnostno vprašanje za nas sedaj ne dožene, da se dožene samo za Češko in za Moravsko. Kaj to pomeni, je bilo že dostikrat povedano.

Zbornica je sklenila, da se o tej vladni izjavi v jedni prihodnjih sej otvori razprava.

Že v prvi seji je bilo podanih nebroj nujnih predlogov. Razne stranke so podale predloge glede premogarskega štrajka; Gessmanov in Schönererjev in socialnodemokratski zahtevajo uvedenje osem-

urnega delavnika. Steinerjev, naj se pošlje posebna komisija tja, kjer je štrajk. Pražak je nujno predlagal premembo vojaškega kaz. zakona in kaz postopnika, Kienmann, naj se porabijo vsa sredstva, da se uredi obrat na južni železnici. Hofer je zahteval pomiloščenje udeležnikov pri Krasliških izgredih, Pražak pa razveljavljenje Kindingerjeve naredbi glede češkega notranjega jezika. Nemški nacionalci so predlagali, naj se obtoži Wittkovo ministertvo, ker je s porabo § 14. vedoma kršilo ustavo. Wolf je končno interpeliral Fuchsa, če hoče varovati pravice parlamenta pred tisto tajno družbo, ki je zbrana pri spravnih konferencah, na kar je Fuchs rekel, da njega kot predsednika upravne konference nič ne brigajo.

Predno se je začela razprava o rekrutnem zakonu, je Engel zahteval, naj pridejo najprej predlogi glede premogarskega štrajka na vrsto, a temu se ni ugodilo. O rekrutnem zakonu je najprej govoril socialdemokrat Schrammel, ki je zastopal stališče, da je militarizem nesreča, da se za vojaštvo vse žrtvuje, za kulturno in gospodarsko povzdigo ljudstva pa nič. Vojaško službovanje je neznosno breme za ljudstvo. Uvede se naj splošno oborožanje, a če bo domovina v nevarnosti, bo vsak prijel za puško. Če pa naj že velja občna vojaška dolžnost, naj se da ljudstvu tudi splošna volilna pravica. Roser je priporočal, naj skrbi država za rodbine rezervistov, ki so pri vojaških vajah.

Na to se je začela razprava o premogarskem štrajku. Govoril je samo socialdemokrat dr. Verkauf, ta pa jako obširno.

Koncem seje je bilo zopet podanih več predlogov in interpelacij, ki pa niso splošnega pomena.

Tudi gospodska zbornica je imela včeraj sejo. Körber je tam razvil isti program kakor v poslanski zbornici. Na pred-

LISTEK.

Kmetska smrt.

Slika. Spisal dr. Robida.

Stari vaški zdravnik je zlezal neokretno na koleselj ter si poravnal plahoto na nogah. „Tako, sedaj bo dobro!“

— „Kaj praviš, padar, ali ne bo res nič z njim?“

— „Kaj?“ vprašal je zaspano oglušeni starec, „kaj praviš?“ in napravil roko v perišče, postavil jo za uhelj in prisluškoval.

— „Če ne bo nič z njim?“ ponovil je kmet osorno svoje vprašanje in pomajal z glavo proti hiši.

— „Ne bo, ne bo! Kri je sprijena in jetra so bolna, pa še drugo, pa saj tako ne razumeš!“

In proti vozniku deje:

— „Tone, poženi! Saj vidiš, da preti nevihta.“

Voznik vzdigne bič in mahne po rebrastem konji.

Voz je zdrdral po kameneni, grpasti cesti.

Pred hišo je stalo nekaj kmetov, ženskih in otrok, ki so molče gledali za odhodnikom.

— „No, pa umre“, dé prvi.

— „Škoda kmetije! Kako pšenico ima!“

— „Da, škoda.“

Umazani in raztrgani otročaji so se začeli gnjésti in ruvati pred hišo...

— „Strani! Kako ste na ješ!“ zavpije postavna kmetica preteča z motiko v roci. Tolpa se je razpršila mahom po vrtu; odrasli so odkorakali molčé v hišo.

V zadehli sobi je ležal na klopi ob peči, zavrt v pol trhle cunjé, bolnik. Zadehlica vedno prihajajočih, potečih se ljudij je napravljala pod nizkim stropom zrak nevzdihšen.

— „Odprite okno.“ zamrmral je proseče bolnik, — „zadušiti me hoče.“

— „Prehladiš se, France“ ... posvari sosed.

— „Odprite“, — vsklikne oni še jednič razdraženo in nakremži znojno čelo v mrke gube.

Stopili so k oknom, a ta so bila sè žebli pribita. Jeden izmed posetnikov odtrže okvir. Vlažna žaganica, natresena na naslanjalu, ospé se po tleh.

— „Neža“, klical je bolnik svojo ženo — „in ti Mica — poslušajta — meni je res, res slabo... Ko bi umrl...“

Dva soseda ob mizi v kotu pod začrnelo podobno sta se spogledala; pri vratih pa, kamor se je posedlo ženstvo, zahtela je krepka, rdečelična dekla.

— „Veš... Neža, če... umrem! — na ajdo ne pozabi! Ona njiva, — tam gori ob Cvekovi — ne daj, da bi tista dva razora pot pristrigla. In oves bo letos drag, ne prodaj ga prezgodaj — za vsako silo. Če drugi ne, kupi ga gotovo Matijče, da veš!“

— „Truden si, France — ne govori preveč!“ — pripomni sosed.

— „Boš ti mesto mene!“ nahmuril je obrvi in ga jezno pogledal.

Skozi otvorjeno lino je zažvižgal veter, v jablanih pred hišo pa je zašumelo listje. V daljini se je oglasil zamolklo grom.

— „In na pomlad, kadar poraste tele“...

Svetel, modrikast blisk je razsvetlil na hip izbo in prekinil trudni govor bolnikov. Leta pa se je povzpél na mah kvišku, oprl se z desnico na blazino in stegnivši vrat, gledal z nabuljenimi očmi v naravo...

— „Ali ste spravili mrvo v kraj?“ vikne in skrb mu leže na blede obraz. „Pojte vendar nakladat!“

Potem pa omahne zopet na ležišče razmučen nazaj.

— „Slab sem, slab“, — jeclja trepeče.

Zunaj pa je žvižgal gorak veter, zaletaval se v šipe, lovil se v drevesji in sukal v vrtincih listje v zrak.

— „Neža, Neža!“ je ponavljal razdraženo — ali povedati ni vedel ničesar.

Od hipa do hipa propadale so mu moči, slabel glas in dvigale se prsi površneje. V sobi so pričeli na tihem moliti.

— „Ali se res tako temni?“ vpraša končno zvedavo in se ozira začujen po okolici.

— „Da, da, huda ura je...“

Prižgali so blagoslovljeno svečo.

— „Ali ne vidiš luči?“

— „Luči? Kakšne?“ Zopet je hotel, da se dvigne.

— „Ne vidim, ne vidim“, nadaljuje razmučen in leže hropoč v znak.

Ženske pa so pritajeno jokale in ihtele po hiši.

Sklonila se je k njemu žena in prišla umirajočega za roko. Bila je rosna mrzla, čisto mrzla.

Tedaj pa se je zdrsnila obupana ženska na tla ob vznožju bolnikovem in zahtela:

„France!“ in solze so ji lile po zago-relem lici.

— „Oh, — Neža, umreti bo treba!“ — in roke so mu grabile pod odejo, in videlo se je, da nekaj išče.

— „Kje je ruta?“ — vpraša slednjič. Žena vstane, vzame robec izpod podvzglavja in mu ga potisne v roko.

Maneče jo sklopši med topimi prsti, otre si znoj raz čelo in deje:

— „Lahko noč, vam vsem vkup!“

In obrne se v stran in — izdihne...

log kneza Fürstenberga je bilo sklenjeno, da se o vladni izjavi otvori debata v jedni prihodnjih sej.

V Ljubljani, 23. februarja Poljaki in Mladočehi.

„Neue Freie Presse“ poroča v sinočnem listu, da je sporočil poljski klub mladočeškemu klubu, da ne bode dovolil (?) obstruirati proti predlogom, katere je vlada označila kot nujne državne potrebe. Mladočeški klub bode imel radi tega naznanila Poljakov sejo ter bode že do danes zvečer sklenil, kakšno taktiko bo zavzel proti takozvanim državnim potrebam Poljski klub je odločen, izvajati iz odgovora Mladočehov vse potrebne konsekvence. Iz naznanila Poljakov je razvidno, da niso principialno proti mladočeški obstrukciji, nego zahtevajo le za državne potrebe, da se je Čehi vzdrže. Druga seja drž. zbora bode danes, potem pa se začno počitnice, ki bodo trajale vsaj do prihodnjega četrta.

Vatikan in Francija.

Vatikanskim krogom se zdi sedanje razmerje s Francijo tako težavno, kakor že davno ni bilo. Kardinal Rampolla, ki ima največ zasluga, da so nastale s Francijo dobre razmere, se močno trudi, da se ne izcimi nov razkol. Zakonski načrt proti puntarskim škofom je jako užalil papeževo okolico, ki pa vendar oboja nastopanje že večkrat imenovanim škofom. Vatikan se ne bo upal protestirati proti temu zakonskemu načrtu, da ne poda republiko pobijajočim strankam novega orožja, ki bi škodilo tudi ugledu katoliške cerkve v Franciji. Rampolla se ne misli ustavljati francoski vladi ter ji ugoditi glede predlogov, ki se tičejo kaznovanja puntarskih škofov. Francoska vlada pa bode uvaževala Rampollovo stališče ter si v svoji cerkveni politiki naložila potrebne meje.

Vojna v Južni Afriki.

Bojna sreča Angležev se zopet krha. Preganjanje Burov se je nagloma ustavilo in Roberts je moral v svojem prodiranju v državo Oranje obstati. Na progi od Emausa do Bloemfonteina, nekako med Paardebergom in Koodosrandom so se začeli okoli 20. t. m. mej Angleži in Buri hudi boji, v katerih sta imela nasprotnika velike izgube. Ti boji pa so se začasno završili s tem, da so bili Angleži odbiti, ter da so izgubili okoli 1000 mož in 24 častnikov. Iz Jakobsdala se poroča, da so angleške čete vsled silnih nočnih maršev docela utrujene, in Roberts ne more dalje, dokler se čete ne odpočijejo. Armada Cronja se je združila že s četami Schalk Burgerja, Luke Meierja in Bothe ter je vsled tega dosti močna, da ne bode pustila Angležem dalje proti glavnemu mestu Bloemfonteinu. A tudi general Delaraj hiti Burom na pomoč, tako da Robertsu 40.000 mož že danes več ne zadostuje. Razen tega ima Roberts velike težave s prevozom živil. V borznih krogih na Dunaju se je raznesla nadalje vest, da so imeli Buri pred Ladysmithom z Angleži hudo bitko, v kateri je bil general Buller ujet. Ta vest se ni potrjena, a bržčas so Buri tudi ob Tugeli dosegli nov uspeh proti Bullerju. Buri so imeli izvrstno letino ter so z živili prav dobro preskrbljeni. Ne manjka jim niti orožja, niti streljiva, niti družega dragocenega materiala. Poguma jim nikakor ne manjka, nego so Transvalci in Oranjejanci docela zmagoviti ter popolnoma složni. Vojna je stopila res v nov stadij, toda Bure poznajoči politični krogi menijo, da so bili uspehi Angležev le hipni ter provzročeni po številni premoči angleškega vojaštva. Sedaj pa, ko so Buri opustili obleganje Ladysmitha ter so se združili pod Cronjeom v Oranje državi, jim Angleži ne bodo mogli do živega. Roberts je zašel v jako kritičen položaj, in v Londonu so se že začeli bati zanj. Morda je šel mož v nastavljeno past, iz katere se bode težko rešil.

Dopisi.

Iz Ljubnega v Savinski dolini 20. februarja. Mundus vult decipi — Svet hoče ogoljufan biti, — tako smo morali nehote vsklikniti, ko smo se informirali o konsumnem zborovanju na Rečici dne 15. t. m. v prostorih g. Franciška Štiglica, kamor so bili povabljeni seveda edino le združniki. Jurij Melhij Kozor že ve, zakaj tako napravi. Boji se namreč, da bi kak nepoklican jezik njegovim privržen-

cem resnico razodel, ter mu s tem najlepše upe in nade na bogati plen — auri sacra fames — podrl, ter ga v njegovem povsod na okolu že do skrajnosti znanem „egoteizmu“ motil.

Ustanovitelj konsuma, ali kakor stare babe govore: konzula, na Rečici, ubogi kaplanček iz Prihove, prišel je v ponedeljek že sem, menda zato, da bi napravil do četrta, 15. t. m. račune za l. 1899., ker jih njegov brat, vodja konsuma, bivši čevljar, potem odslovljeni financar, že ve zakaj, in slednjič slabo plačani dacar ne zna in ne more dovršiti, čeprav se je o božiču šel en teden na konsumne stroške v Ljubljano računati učiti. A to ne gre tako naglo, kajti resničen je pregovor, ki pravi: Česar se Pepček ni učil, tudi Joža ne more znati. — A glej ga, tudi Jurij Melhij jih ni spravil skupaj. — Quid faciendum? No zvita butica si ve hitro pomagati.

Ko se zbere zadostno število poslušalcev-konzularjev, med njimi največ babic, stopi Kozor na mizo, ter začne „ab hoc et ab hac“, kakor je tudi pri propovedih njegova navada, vezati otrobe, hvaliti zbrano ljudstvo in poveličevati samega sebe, udrihati pa prav neusmiljeno po trgovcih in nasprotnikih sv. konsuma sploh. Ne bomo tu ponavljali njegovih bedarij „de verbo ad verbum“, kajti bojimo se, da bi postala ta čudna zmes kakemu, slab želodec imajočemu bralcu pravi „emeticum“. Hvalil je ljudstvo, da ima toliko denarja, kateri dobrotvoljno pošilja po potu konsuma v roke sovražnikov naše vere in narodnosti — židom hujskal in ščuval ljudstvo proti sovražnikom konsuma, ter dokazoval, da ima hudič že vse nasprotnike v svojih krempljih itd. itd. Pozabil pa je povedati, koliko stvari so morali ubogi, zaslepljeni konsumljani plačati mnogo dražje, nego se vedno dobe pri naših poštenih trgovcih, kakor: moka, koruza, blago za ženske obleke itd.; povedal ni o slabejšem a vendar enako dragem blagu, ki ga morajo ubogi društveniki za dobro sprejemati; pozabil je povedati, koliko dobička so napravili konzumljani od otvoritve do sedaj; pozabil povedati, da od sv. konsuma na Rečici ne bo drugi imel dobička, nego mastno plačana, a slabo zmogućna — brata Zorko. Tolažil je seveda verne poslušalce s tem, da pride v kratkem zopet račune delati ter da se bo dobiček kar pripisal kapitalu in da bodo čez 20. reci: dvajset let zidali palačo, ker se bo do tačas že toliko denarja nabralo. Zares potrpežljivi so naši konsumljani, a zraven tega pa še silno kratkovidni.

Naj še omenimo domišljavost, ki diči tega kaplančka. Govoril je namreč: „Nasprotniki v Mozirju s prstom kažejo na moj voz rekoč, črni hudič se zopet pelje na Rečico, a jaz nisem hudič, pač pa že one ima itd. — Vedite, Vi domišljavi kaplanček, skozi Mozirje se pelje mnogo še drugačnih gospodov, kot ste Vi, a Mozirčani imajo druga posla, kakor potnike gledati in opravljati; za Vas pa se sploh Mozirčani, tako malo brigajo, — kakor se nam je zagotavljalo, — da se nikdo niti ne ozre tačas, kadar se Vi mimo peljete. Le malo manj domišljavosti in več ponižnosti, ta diči pravega duhovnika. Kako bi pa tudi naj kdo takega duhovnika sploh spoštoval, ki smeši mašnikovo posvečenje. V mašnika posvečen, opravlja po največ posel navadnega kramarja, — pretečeni teden od ponedeljka do petka, — in tako že skoraj leto dni, svoj vzvišeni poklic pa zanemarja, v šolo ne hodi, ob nedeljah pa na prižnici stoka, kakor kaka mamica ob času „dolores partus“, ter otrobe veže, da je joj. — Jeli to pravi, spoštovanja vredni duhovnik, če je zastran njega verno ljudstvo nahujskano proti škofu, češ, če ga ne pusti tukaj, (svojedobno na Rečici) bo pa nepokoren postal, nazaj pa pride na vsak način. — Toda idimo h stvari! Tedaj govoril je ta izborni govornik blizo 5 ur, en čas naprej, potem pa zopet od začetka, „ab ovo“, hvalil, lagal in ščuval, da se je kar kadilo, sebe seveda vedno „magna cum laude“ — z veliko hvalo omenjal, ter se sploh največ v lastni prid, torej „oratio pro domo“ trudil. Nahujskana babja družba pa mu je verno obljubila, bojkotirati vse naše vrle poštene trgovce! Saj pa tudi ni misliti drugače, nego da se more ta deseti brat za lastni prid in v prid svojih deveterih bratov truditi z ustanovitvijo konsumov, kjer se najlažje k denarju pride. Tu

na Rečici je preskrbel neprimerno visoko plačo svojemu bratu Jožefu. Na Laškem prišel je nam iz necega konkurza v Vipavi znan brat Štefan h kruhu, a zopet tretji brat pride tja za peka, ker bodo združili s konzumom tudi pekarijo. Vendar je bratov še več, zato bo treba še več konzumov ustanoviti, recimo na Prihovi pri Konjicah itd.

To vse se bo zares zgodilo, čepravno bo morebiti kaplanček Zorko temu sedaj oporekal. Saj je tudi enkrat dal popravek iz Rečice v „Slov. Narod“, ter se tam rotil: Ni res, da bi moj krvni sorodnik, slabo plačani dacar, postal vodja konsuma na Rečici itd. in vendar je to in vse drugo, čemur je on oporekal, resnično.

Slednjič je presrečnim poslušalcem še povedal, da je zanaprej dovolj, če da kdo 4 kr. in že lahko postane ud konzuma. Najgotovejše imajo zopet „deficiente pecunia“, in se nam je povedalo, da sta konzuma ter posojilnična blagajna prazni, ter že celo Jože Zorko posojuje strankam denarje proti poroštvo. To vse mimogrede, sedaj pa škandal vseh škandalov! Ko je nehal čenčati glavni govornik Zorko, ter pozival navzočnike, da se tudi lahko, bodisi z vprašanji, ali drugače oglasé, stopi na mizo kaplan iz Rečice, g. Mat. Eferl, ki je kot vesten duhovnik in katehet, ter izboren, marljiv propovednik sploh znan in spoštovan. Misli si je najbrž: „Amicus Plato, magis amica veritas!“ Z gnjusobo ga je navdajal govor svojega tovariša Zorkota, in smililo se mu je zapeljano ljudstvo, zato je nameraval v kratkih potezah v oči nametani Zorkotov pesek ljudem vsaj nekoliko iztrebiti. Rekel je, da ni vse tako, kakor je Zorko govoril, da ljudstvo ne more imeti nikdar kaj dobička od konsuma, temuč da bosta bogati dobiček le štela brata Zorko, ter da je sploh celi konsum prav nepraktično vpeljan, ker se tam dobe v velikih množinah ničvredne, za kmečko ljudstvo pogubne stvari, kakor: otročje igrače, pisma in karte za zaljubljena pisma pisati, punč i. dr. čenčarij mnogo, najbolj potrebnih stvari pa ni tam dobiti, čeprav se ljudstvo ter rokodelci vedno pritožujejo.

Rad bi bil odlični, za blagor ljudstva vneti č. gospod Eferl še več povedal, a kaj se zgodi? — Zorko je jeze prebledel, stal je že na pol razkrinkan pred fanatizirano druhaljo, in kakor na njegov migljaj začeli so se po sobi razlegati klici in krik: „Kaplan laže! prokleti osel! črni hudič, doli z lažnjivcem, črni far“ itd. — Temu se ni čuditi, vsaj po peturnem hujskanju ne more ljud drugačen biti. — Na to so popadle fanatizirane babure mizo ter jo hotele prevreči, druge pa so g. Eferla prijela za hlače in sukno ter ga potegnile z mize. Našli so se tudi možaki, ki so nameravali kaplana celo tepsti in opraskati. In kar je še največ, še celo šolarji so se vtikali vmes! — Nekaj mirnejših mož in župnik rečiški pa so gledali ves prizor, ne da bi bili kaj v obrambo napadanega kaplana storili, oziroma besne napadalce odgnali. In farovška kuharica bila je prva tudi zraven. Od jeze zeleni Zorko se ni vedel drugače maščevati, pa je kričal na ves glas: „Matija Eferl ne bo za nas nič plačal!“ Mi pa opravičeno mislimo, da, ko bi tako daleč prišlo, bržčas bi Eferl več plačal za zapeljane reveže, kakor pa Zorko. — To vam je bil res časten nastop za konsumljane na Rečici! Zvečer so potem kaplanu Eferlu zabil ključavnico pri vratih, da domov ni mogel. — Sedaj pa čujte in strmite! Demagoga Zorka je spremljala po tem dogodu vsa ta fanatična svojat, — v mislih imamo namreč ničvredne, brezzobe in slaboglasne „Amazonke“ njegove, ki so se tako zmagovito bojevale za njega, — od Prislana do konzumne barake. On pa je stopal samozavestno kot kralj med zmagovalsko druhaljo. O tempora, o mores! Ko so se slednjič odmotale od njega, podelil jim je, kakor smo od nekega šaljivca slišali, še svoj blagoslov. — A kaj se če; nič mu preveč ne zavidajmo teh njegovih „amazonk“, saj pravi pregovor: gliha vkup štriha. — Sram ga bilo!

Babe so potem sredi trga sklenile resolucijo, da nobena ne gre več v cerkev, kadar bo maševal „črni hudič Eferl“, ter da ne mirujejo poprej, da dobe na Rečico nazaj svojega ljubega — Zorka. In res že nosi neki tercialec iz konsuma prošnjo od hiše do hiše v podpis, s katero se od škofa

zahteva odstranitev Eferla iz Rečice in premeščenje Zorka iz Prihove na Rečico. — Tako resnica oči kolje!

Samoumevno je, da bo Zorko mesto na Rečico kam v Pohorje prestavljen, č. g. Eferl pa ostane v kljub babjim in Zorkovim spletkam še nadalje v Rečici, ter mu prav nič ne bo žal, če tiste babe ne pridejo k njegovi maši.

Te sicer trdijo, da namerava Zorko, če ne bo sem prestavljen, začasni dopust vzeti, ker je „poknjen“, ter da bo prišel v svojo hišo na Rečico prodajat in merit blago, a mi smo mnenja, da takšen kaplan, ki se po kolesu vozi ter vsak teden po 4—5 dni, prej iz Št. Ruperta, zdaj iz Prihove na Rečico in nazaj, hodi, tudi lahko kje na Pohorju pase svojo čredo, četudi je „poknjen“.

Ako pa zares pride k svojim „Amazonkam“, naj le pride, saj se ga ne bojimo, in ne damo za njega s poknjenim konsumom vred, poknjenega groša. —

„Amazonke“ so še danes tako fanatizirane, da je jedna izjavila, kako žal ji je, da ni svojega robca pokrila po Eferlovi glavi, da ne bi smel potem več maševati (?!). Drugi „Amazonki“ pa je žal, da ni Eferla po licu razpraskala. Zares blage duše to! Zorkota pa bodo dne 27. svečana za častnega občana izvolile, na pepelnico, 28. t. m., pa kanonizirale, — seveda po svoje. Častno diplomodelira že neki opekar v Lubečni pri Celji. Prišel bo čas in že ni več daleč, ko bo tudi zaslepljeno ljudstvo zopet spregledalo in spoznalo svoje prave prijatelje, ter jih vedlo razločevati od surovih pusto- in koristolovcev!

„Ad majorem dei gloriam“ pride v kratkem že napovedani dopis iz Solčave z geslom: „Ante terminum!“

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

(Dalje.)

Stalni trgovski agentje ne smejo dovoliti, da jih drugi zastopajo, ampak morajo svoje posle osebno opravljati; ni jim dovoljeno, da imajo razven vzorcev tudi blago s seboj, ali da imajo zaloge blaga ali skladišča, da prodajajo vzorce in blago in sklepajo agencijske zveze z osebami, katere niso opravičene, da predelujejo ali prodajajo tako blago. Vzorce mora kot take pooblastilec agentov označiti. Nabiranje naročil pri privatnih osebah je trgovskim potovalcem in stalnim trgovskim agentom prepovedano. Izdelovalci ur, zlatnine in srebrnine, trgovci s temi izdelki, potem trgovci z juveli in dragimi kamnji, kakor tudi v njihovi neposredni službi stoječi pooblaščenici imajo pravico, na svojih kupčijskih potovanjih imeti za prodajanje ne le samo vzorcev, ampak tudi za prodajanje določeno blago samo, ako je po kakovosti istih prodajanje po vzorcih izključeno, toda z omejitvijo, da se sme tako blago le opravičenim prekupovalcem prodajati. O vsebini in izdavanju za trgovske potovalce določenih legitimacij se bodo potrebne določitve ukazoma izdale. Paragraf 60. dosedanjega obrtnega reda, ki določa, da smejo krošnjariti samo oni, ki imajo po zakonu o krošnjarstvu za to pravico. Ta omejitev pa ni veljala, kakor določa drugi odstavek § 60., za mleko, surovo maslo, sadje, zelenjavo, cvetlice in les. Po predlogih pododseka naj ostane prvi odstavek § 60. nespremenjen, nasprotno se pa drugi odstavek premeni: „Ta omejitev pa ne velja za prodajanje poljedelskih in gozdnih pridelkov, kateri so, kakor mleko, jajca, sadje, sočivje, surovo maslo, perutnina, les, za vsakdanjo uporabo, od hiše do hiše ali po cesti“. Nadalje predlaga pododsek sledeče nove norme k § 60.: „Žgane pijače so izključene od teh s temi določitvami dovoljenih olajšav. V deželnih stolnih mestih, kakor tudi v mestih z lastnim statutom se sme to prodajanje po zaslisanju kakega kmetijskega društva, kakor tudi prizadete zadruga na podlagi sklepa občinskega zastopa za posebne stvari in za določen čas prepovedati. V posebnega ozira vrednih slučajih sme obrtna oblast prve inštanca po zaslisanju prizadetih zadrug za dobo po tri leta in proti preklicu nastanjenim malim in revnim obrtnikom, da bolje vspevajo, prodajanje njihovih lastnih izdelkov v stojišču njihovega obrta od hiše do hiše dovoliti. V ta namen se izdajajo posebne uradne legitimacije“. Odstavek 6 in 7 se glase sledeče: „Za takega obrtnika se izda le po jedno legitimacijo, ki pa se lahko

prenese na določenega člana rodbine ali na že poprej določenega namestnika. Uporaba otrok pod 14 leti, potem mladoletnih deklic za v drugem in tretjem odstavku določeno prodajanje, se lahko od krajne policijske oblasti omeji ali prepove". (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. februarja.

— „Slovenec“ in „lex Heinze“. Pred nekaj časom smo pojasnili, da so se v nemškem državnem zboru v bratski ljubezni združili protestantski reaktorji s katoliškimi klerikalci in vthotapili v zakon, ki naj varuje moralo, tudi določbe, s katerimi so hoteli v živo zadeti vso umetnost, literarno in vpodabljačo. Celo nemški vladi, kateri vender ne more nihče očitati, da je liberalna, se zdi to preneumno in povedala je že, da ne očitvi tega zakona, proti kateremu so se odločno dvignili ne le vsi prizadeti krogi, nego sploh vse umetnost ljubeče in njen veliki kulturni pomen poznavajoče občinstvo. Za ta atentat na umetnost in literaturo se je zavzel sinočni „Slovenec“. In kako se je zavzel zanj! Z vso strastjo se je znesel nad nami, češ, libertinizem, razuzdanost, to nam je svoboda. Kdor je zoper nemoralnost, ta nam je blazen, smešen zelot, klavrn nazadnjak brez spoštovanja do umetnosti in kulture. Vsak svarilni glas je atentat na umetnost, nož v srce svobodni umetnosti. Ali naj na taka natolcevanja resno odgovarjamo? Ko bi to hoteli storiti, bi morali spisati celo razpravo. Tega pa vse „Slovenčev“ besnenjeni vredno. Dovolj je zavrnjeno, če rečemo, da takih umotvorov, v kakršne se „Slovenec“ kakor blazen zaganja, in proti katerim je naperjena lex Heinze, ni nikjer toliko, kakor v papeževem Vatikanu. Kdor to pomisli, tisti nam gotovo pritrdi, če na „Slovenčev“ rohenje ne rečemo družega, kakor: Bog daj tem — svojim namestnikom vsaj mrvice zdrave pameti!

— Repertoir slovenskega gledališča. Jutri, v soboto se bode pela zadnji-krat v tej sezoni prekrasna Gounodova opera „Faust“. V naslovni vlogi nastopi g. Tit. Olszewski, ki poje na engagement. Gospod Olszewski je rojen v Varšavi; pri gledališču deluje že šest let ter je zagledel rutiniran pevec bogatega repertoirja, s katerim je žel v Varšavi, v Lvovu, Črnovicah in Krakovem prav lepe uspehe. — V torek, dne 27. t. m. ob polu 5. popoldne se bode igrala pustna gluma „Vrban Debeluhar“. V tej igri gostuje gospod Ignacij Borštnik. — Dne 10. marca bo benefica gospe Polakove.

— Slovensko gledališče. Včeraj je nastopil v „Glumačih“ kot Canio in v „Cavalleriji rusticani“ kot Turidu tenorist g. Titus Olszewski, ki je prišel v Ljubljano brez imena, pa si je pridobil sinoči precej priznanja in obilo pohvale. In izbral si je baš dve ulogi, kjer mu je bilo moči pokazati silo in šolo svojega glasu ter razodeti igralsko sposobnost. Saj sta vendar Canio in Turidu dve ulogi, ki zbudita v pevcu-igralcu sleharni valček notranjščine, ki ga silita, da razvije svoje zmožnosti v jasno zrcalo svojega „biti ali ne biti“. In pri g. Olszewskem pravimo prvo — torej biti! G. Olszewski poje, da se rado posluša, in igra, da se rado gleda — torej sta to dve edini in glavni lastnosti, ki pravita, da je na svojem mestu. Njegov glas nima Bog ve kake moči, pa je zato prijeten, lepo gibek in dovteten za notranje občutke. Lepo mu vzkipeva iz piana v forte, lepo mu splava iz forta v piano. Material ni obilen, a njega uporaba je premišljena, gospodarsko previdna. Gosp. Olszewski ve, kaj ima in kako nam to podaja, da nam prija. Še bolj kakor glas nam je ugajala njegova igra. Ta nam razodeva, da teče po njegovih žilah prava igralska kri in da pozna to, kar poje, do globočin. Niti v eni kretaji nismo videli površnosti. Družji pa se tako način prednašanja, pravilno petje in lepa igra v ugodno harmonično celoto, ki je sama sebi najlepša pohvala. Splošna je bila torej sodba, ki jo ponavljamo brez pretiravanja, da je g. Olszewski prav dober tenorist — t. j. pevec in igralec. V posameznosti se nam ne kaže zaglabljati, ker bi prišli do istega zaključka, kakršnega so nam dale splošne opazke. Seveda ni g. Olszewski tudi brez vsake napake. Občinstvo mu je vrlo ploskalo; zmagal je! V ostalem sta uspeli obe operi prav

dobro. Posebno disponiran je bil g. Noll. Uzorna naša primadona gosp. Carneri se je zopet in v vsakem oziru prav posebno odlikovala. Živo in prevdarno stala peli gosp. Nočmi in gospa Polakova. Lepo je pel tudi g. Lebeda. Zbor je bil zlasti v „Cavallerii“ prav dober. Obisk lep, ploskanja obilo. — a —

— Sokolova maskarada. Dekorativna dela za to elitno maskarado prav marljivo napredujejo, in pripravljajo spretni in iz prejšnjih let slavnoznan Sokolovi dekoraterji prava presenečenja, kakoršnih doslej še ni bilo pri nobeni Sokolovi predpustni veselici, in to pove veliko. Z dekorativnega polja se nam poroča: Velika groza je prešinila včeraj na večer navzoče, ko so začeli nekaj dni poprej pobite kače prekladati, katere so bile namenjene za dekoracijo dvorane. Jedna najbolj velikih strupenih kač, kar ni hotela „storiti smrti“, ali previdni so bili, da so ji takoj potrgali zobe in strupene žleze. Ker je pa tako veliko potovanje naredila, pustilo se ji je življenje in odkazal se ji bode prvi prostor sredi dvorane. Opomnimo, da do zdaj še nobena menažerija ni mogla razkazati take krasne kače. Kvečemu pa more živeti še 3 do 4 dni, potem pa se odda v muzej. Občinstvo se ji bode lahko približalo, ne da bi se kakšna nesreča zgodila. — Prednje straže Sokola so že dospele prav blizu „osrčja Afrike“ in se nadejamo že jutri prvega, gotovo zanimivega telegrama, kaj so tam vse našle in videle.

— „Narodna Čitalnica“ v Ljubljani priredi na pustno nedeljo, 25. t. m., v veliki dvorani „Narodnega doma“ sedmo in zadnjo predpustno zabavo, z akključni venček. Veseliški odesk skrbel bo za to, da bo ta jedini večji ples „Čitalnice“ ukusno aranžirana in res elegantna veselica. Odbor razposilja vabila, s katerim se opozarjajo člani še posebej na venček. Na tem mestu bodi omenjeno, da imajo tudi po členih vpeljani gostje pristoje.

— Poročil se je g. Ivan Košnik, realčni suplent v Gorici z gđ. Angelo Vavkenovo iz Cerkelj. Čestitamo!

— Ples poštnih uslužbencev, ki se je vršil sinoči v dvorani na starem strelišču, se je izredno dobro in lepo obnesel. Dvorana sama kakor tudi vhod in poststranski prostori so bili bogato in ukusno okrašeni z zelenjem, cvetlicami in zastavami. Obisk je bil jako mnogoštevilen, ples pa zelo animiran. Sploh je bilo za zabavo prav dobro preskrbljeno in je zlasti šaljiva pošta imela jako obilo posla. Na ples je prišlo poleg gg. poštnih uradnikov, tudi mnogo drugih javnih funkcionarjev in se je sploh pokazalo, da živajo poštni uslužbenci občne simpatije, katere tudi v polni meri zaslužijo.

— Čevljarsko strokovno društvo v Ljubljani prredi na pustni torek, 27. t. m. ob 8 uri zvečer v hotelu „pri Loydu“ splošno maskarado, pri kateri bode sodelovala godba kolesarskega kluba „Ilirija“. Vstopnina za maske 60 vin., za nemaskovane 80 vin. za osebo. Ker je prebitok namenjen strokovnemu pouku, se vabi slavno p. n. občinstvo k mnogobrojni vdeležbi.

— Klub biciklistov „Škofjaloka“ je imel dne 21. svečana v prostorih hotela „Štemerje“ svoj I. redni občni zbor, pri katerem so bili izvoljeni odbornikom naslednji gospodje: predsednikom E. Burdych, podpredsednikom R. Thaler, tajnikom J. Deisinger, blagajnikom A. Homan, rednikom in orodjarjem F. Benedičič in odbornikovima namestnikoma J. Kaiba in J. Kalan.

— Poštno zvezo trikrat na teden so dobili meseca februarja iz Selo vasi: Sv. Lenart, Ostr. Vrh, Spodnja in Zgornja Ljuša, Rovti, Bukovica, Praprotno, Bukovšica, Dolenja Vas, Zgornja in Spodnja Golina, Jamnik, Poziru, Zabrekve, Podblica, Nemilo. Nekateri vasi pa iz Železnikov: Martinji Vrh, Češnjica, Dražgoše, Kališe, Rudno.

— Nova jama. V Selci pri Dobrničah v trebanjskem sodnem okraju so razkrili jako lepo podzemsko jamo.

— Nezgoda v kazini. Natakhar Franco Cerar je padel danes ponoči po stopnicah v I. nadstropji v kazini in se tako poško doval, da so ga morali prepeljati domov.

— Tatvina premoga. Policija je ponoči zasačila dva delavca, ki sta kradla premog v skladišču na južnem kolodvoru.

— V Ameriko jo je hotel popihati Jožef Pavlenič iz Voločke vasi pri Št. Jerneji, pa ga je že na dolenskem kolodvoru ujel policijski nadstražnik Nikola Večerin.

Vstavljenca je spremljal njegov oče, ki je dejal, da gresta s sinom v muzej po „našopamega“ tiča.

— Spomin na 1000 sloven. gledal. predstavo. V knjigotržnici L. Schwentnerja v Ljubljani je dobiti troje jako okusno in elegantno sestavljenih fotografičnih skupin slovenskih igralcev in pevcev in sicer 1.) tableau vseh sedanjih prvih dramskih in opernih močij, komad po 1 gld. 2.) tableau g. Deyla v njega najboljših ulogah, komad po 50 kr. 3.) tableau g. rež. Inemanna v njega najboljših ulogah, komad po 60 kr. Vse te fotografije je napravil ljubljanski fotograf Kuruz prav lepo ter so primerne za nakit vsake sobe. Fotografije se prodajajo na korist gledališkemu pokojninskemu zakladu.

— Koliko Ljubljana na leto potrebuje.

Po uradnem izkazu se je leta 1899 dacu podvrženega blaga v Ljubljano pripeljalo: 909 hl ruma, araka, rozolje in likera; 528 hl žganjevca; 874 hl žganja; 17.109 hl vina; 3470 hl vinskega mošta; 21005 hl piva; 1428 hl kisa; 4101 volov, bikov, krav in telet nad jedno leto starih; 8799 telet do enega leta starih; 3241 ovac, ovnov, kozlov in kostrunov; 3343 jagnjet, kozličev, in prašičev do 5 kg; 292 prašičkov od 5 do 19 1/2 kg; 7815 prašičev nad 19 1/2 kg; 1059 met. stotov svežega, nasoljenega in prekajenega mesa, salam in klobas; 9676 puranov, go sij, rac in kapunov; 34339 parov kokoši, piščet in golobov; 439 srn in divjih koz; 2435 zajcev; 767 kg. razsekane divjačine; 382 fazanov, divjih petelinov in divjih kokoši; 773 gozdnih jerebic, kotornov, divjih gosij, divjih rac, kljunačev in divjih golobov; 59 tucatov drozdov, brinjevk, prepelic in škrijancev; 169 met. stotov rib in skolk iz morja rek in potokov; potem ribjih iker, sardin in sardel; 134 met. stotov klinov, navadnih morskih rib, polenovk, slanikov, rakov, polžev in žab; 1687 met. stotov, riža; 51.171 met. stotov moke, pšena, skrobe, pekarij, sladkarij in malega kruha; 10864 met. stotov ovasa v zrnji; 31.923 met. stotov sena, slame, in otrobov; 812 met. stotov zeljenave; 7182 met. stotov svežega sadja; 429 met. stotov suhega in vložnega sadja; 754 met. stotov masla, stearinovitih in lojenih sveč; 135 met. stotov loja in tolšce; 669 met. stotov svinske masti in sala; 596 met. stotov mila; 641 met. stotov sira; 1.260.411 jajc; 901 met. stotov kopnega, lanenega in goršičnega olja; 1070 met. stotov olkinega, mandelnovega in orehovega olja; 32.712 kub. metrov trdih drv, borovega in brinjevega lesa; 6464 kub. metrov mehkih drv in butaric; 2842 met. stotov oglja; 355.576 met. stotov premoga in koaksa; 63 hl sadnega mošta.

— Brzovjavni in telefonski promet meseca januarja 1900. Na c. kr. brzovjavnih postajah tržaškega poštnega ravnateljstva bilo je meseca januarja 1900, in sicer na Primorskem oddanih 46.526 došlih 52.744, tranzitujočih 132.393, skupaj 231.663 brzovjavk; od teh jih odpada na Trst sam: oddanih 32.695, došlih 36.623, tranzitujočih 122.187, skupaj 191.505 brzovjavk; na Kranjskem oddanih 6217, došlih 7963, tranzitujočih 12.348, skupaj 26.528 brzovjavk. V interurbannem telefonskem prometu bilo je v isti dobi: v Trstu 1959, v Opatiji 265, v Pulju 108 in v Ljubljani 230 pogovorov; v lokalnem prometu govorilo se je: v Trstu 260.000krat, v Pulju 6900krat, v Gorici 4371krat, v Opatiji 1744krat in v Ljubljani 14.380krat.

— Poroča nadvojvodinje prestolonaslednice vdove Štefanije ne bo začetkom marca, kakor se je pisalo z vso gotovostjo, Štefanija zahteva večjo letno apanažo kakor ji je bila določena. 100.000 gld. se ji zdi namreč premalo na leto. Tudi ni zadovoljna, da izgubi naslov „cesarska visokost“, in „kraljev. visokost“, nego se vrše diplomatična pogajanja, da ji drugi naslov ostane tudi potem, ko bode soproga grofa Lonyanya. Belgijski kralj s tem ženinom svoje hčeri ni zadovoljen in zato se brani, da bi imela potem še vedno naslov kralj. visokost.

— Vlak je povozil 21. t. m. popoldne blizu Knittelfelda okoli 50 let staro mlinarico Marijo Ambrožič, ki je bila gluha ter je šla mesto po slabi cesti po progji. Vlak ji je odtrgal glavo in roko ter razmrovaril vse telo. Ležala je mej tirom na praih. Šla je kupovat prašiče, ko jo je podrl in usmrtil vlak.

— Od poročne pojedine v — ječo. Agentu Maksa Kandlerja so zaprli in od-

vedli v ječo v tistem hipu, ko je sedel za mizo, kjer se je slavila poroka njegove sestre. V Budimpešti je namreč udaril z bičem nedavno nekega carinskega uradnika, ki mu je delal pri mitnici težkoče. Orožniki so Kandlerja našli pri šampanjcu med svati. Odpeljali so ga kar v fraku v ječo.

— Strašen mraz so imeli 11. t. m. v mestu Falun, v čegar okolici se koplje bakrena ruda. Bilo je namreč 40° mraza! Celo srebro v toplomeru je zmrznilo. Vsa Norveška in Švedska sta pokrita s sila visokim snegom. Več vlakov je obtičalo, na večini železnic pa je promet docela ustavljen.

— Ženske — pridigarice. V Brooklynu pridiga nemška grofica Adelina Schimmelbaum. Še nedavno je igrala na berolinskem dvoru veliko vlogo, zdaj pa potuje na lastni ladiji križem morja ter pridiga na raznih krajih sv. evangelij. — Sedaj pa je v Brooklynu slučajno še druga pridigarica, 16letna Izabela Horton, ki govori baje izredno duhovito. Obležena je v črn talar ter nosi veliko belo kravato.

— Morilec po pošti. V New-Yorku so imeli minole dni senzacionalno porotno obravnavo. Na zatožni klopi je sedel Roland Molineux, sin zaslužnega generala, lev v ondotnih salonih in velik ljubljenec ondotnih najodličnejših dam. Iz ljubosumnosti je poslal nekemu prijatelju svoje žene po pošti mal zavitek s truplom, na zavitku pa je bil naslov tvrdke, ki izdeluje „šumeči prašek“. Prejemnik je prašek pokusil z vodo in takoj umrl. Kmalu nato pa je dobil še neki drug prijatelj Molineuxove žene tak „vzorec“, a pokusil ga ni. Pač pa je vzela njegova teta nekaj tistega praška in umrla. Preiskava je dognala, da si je Molineux na sleparski način pribavil zavitke dotične tvrdke, in da je sam napisal naslove na prijatelje svoje žene. Porotniki so izrekli soglasno, da je Molineux kriv. Več dam je zato omedlelo, Molineux pa je besno protestiral, češ, da je nedolžen, a da ni pravice na svetu, zato naj ga le kar takoj usmrte!

Književnost.

— „Učiteljski Tovariš“. Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva. Št. 6. Vsebinska: Koleginjam! — Učiteljski pravnik. — Dopisi. — Društveni vestnik. — Vestnik. — Duševna kultura na Kavkazu. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica uredništva. — Listnica upravnštva.

— 1860—1880. Parlamentarna povjest kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije sa bilješkama iz političkoga, kulturnoga i društvenoga života. Napisao Martin Polić. — Izlazi u dva diela. — Prvi dio: Od godine 1860. do godine 1867. — Ciena 1 for. 80 nč. — Zagreb. Komisionalna naklada kr. vseučilišne knjižare Franje Suppana (Rob. Ferd. Auer). 1899. Tako je popolni naslov 296 strani obsegajočega jako temeljito in skrbno sestavljene velikega dela, katerega se je lotil g. Martin Polić. Pisatelj je hotel spisati pragmatično zgodovino parlamentarnih in političnih dogodkov, ki imajo za Hrvatsko in hrvatski narod veliko važnost. V sredini teh dogodkov stoje politični in kulturni voditelji Hrvatov, biskup Strossmayer, Ivan Mažuranić, Mato Mrazović, Makso Prica in Ante Starčević. Sedanjemu političnemu naraščanju bode ta velezanimiva knjiga jako koristna in hrvatskim žurnalistom bode to delo neizorpljiv vir. O knjigi Polićevi spregovorimo prilično še kaj več.

Telefonska in brzovjavna poročila.

Dunaj 23. februarja. V današnji seji so se primerili jako veliki škandali. Krščanski socialisti in nemški liberalci bi se bili skoro stepili. Povod temu je dalo to, da je dolenjeavstrijski deželni zbor, ki je imel do polu 2. zjutraj sejo, hotel danes zopet sejo imeti, da spravi volilno „reformo“ za Dunaj pod streho. Ukrenilo se je, da bo imel sejo ob 10., dasi je bila na 11. uro napovedana seja poslanske zbornice. Fuchs je šel intervenirat v deželni zbor, ko se je vrnil, je Schönerer vzel iz žepa zvonec in zvonil ter kričal: Otvarjam sejo. Kršč. socialisti so se začeli norčevati. Bielohlawek: Ta otvarja norišnico. Schönerer (Fuchs): To je prodrz-

nost in nesramnost, da nas pustite čakati. Iro: In še za zamero ne prosil. Biellohlawek: Dobro! Schönerer: Nesramnež! Vi molčite! Vi spadate k tistim, ki jemljejo dvojne dijete. Wra-betz je govoril o manevru krščan-skih socialistov z današnjo deželno-zborsko sejo. Medklicev je kar deže-valo. Biellohlawek je Kareisu zaklical „Böhmischer Saujud“. Kareis je hotel Biellohlawka klofutati, a Da-szynski je to preprečil. Podanih je bilo na to več predlogov in Čehi so tudi začeli tiho obstruirati, zahtevaje glasovanje po imenih. Po glasovanju so se zopet obnovili škandali in bi bil skoro nastal tepež mej Nemci. Krščan-ski socialist Anton Steiner je dejal, da se že 2 1/2 leta v parlamentu ni nič koristnega storilo in da naj hudič vzame tiste, ki so tega krivi. Zdjaj go-vori Turk o rekrutnem zakonu.

Dunaj 23. februarja. Ravnatelj Karlovega gledališča Jauner se je danes dopoldne ob 11. uri ustrelil. Pravi se, da vsled tega, ker je spo-znal, da je paraliziran, a sodi se, da so vplivale tudi materialne okoliščine.

Dunaj 23. februarja. Prihodnja seja poslanske zbornice bo najbrž šele v četrtek.

London 23. februarja. Armada generala Cronje je v največji nevarnosti. Ustavil se je blizu Koo-dosranda ob Modder-riverju. V nedeljo in v ponedeljek so bili tam krvavi boji. Angleži so nanj pritiskali od vseh strani. Macdonald s severo-vzhoda, Knox s severo-zapada, Kelly-Kinny pa je obkolil z artilerijo bursko bojišče, do-čim so lovci in konjeniki šli čez reko in zaprli Cronju vsak izhod. Angleži so sicer izgubili nad 1000 mož, a tudi Buri so jih izgubili nad 300. Cronje se ne more ganiti na no-beno stran. Prosil je, naj se mu da 24 ur premirja, da pokoplje mrličje. Angleži so to odklonili, češ, naj se ali uda, ali naj nadaljuje boj.

London 23. februarja. Ko so Angleži odklonili prošnjo generala Cronje za premirje, jim je dal Cronje odgovoriti, da se ne uda na no-ben način in da se bo bojeval do smrti.

Odvajalno Cascara Sagrađa Malaga vino.

V Gorici, 12. oktobra 1899. Cenj. gosp. M. Leustek, lastnik deželne lekarne v Ljubljani.

Kot najboljšo odvajalno in silze raz-tapljajoče sredstvo priporočam vsakomur Vaše izvrstno Cascara Sagrađa Malaga vino, ker sem se o njega izrednosti prepračil. Prosim torej še 1 steklenico po poštnem povzetju. (10-8) Ferd. Močvin, posestnik.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Stev. 67. Dr. pr. 1005. V soboto, dné 24. februarja 1900. Tenorist g. Titus Olszewski kot gost.

FAUST.

(Margareta.) Velika opera v 4 dejanjih. Spisala J. Barbier in S. M. Carré. Uglasbil Ch. Gounod. Kapelnik g. Hil. Benišek. Režiser g. Josip Noll.

Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. pih. polka Leopold II. št. 27. Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7 1/2 uri. — Konec po 10. uri.

Prihodnja predstava v torek, 27. februarja 1900. Pustna gluma: „Urban Debeluhar“. Gospod Ign. Borštnik iz Zagreba kot gost. Začetek ob 7 1/2 uri popoldne.

Založena 1847. Založena 1847.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

v Ljubljani

Zaloga in pisarna. Turjaški trg št. 7. Tovarna s stroji: Trnovski pristan št. 8-10

priloga po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne sobe, oprave za salone, žimnate mo-droce, modroce na peresih, otroške vozičke, zastore, preproge itd.

Umri so v Ljubljani:

Dne 20. februarja: Henrik Brilli, c. kr. dav-čni kontrolor, 30 let, Reseljova cesta št. 16, jetika. Dne 21. februarja: Alojzij Bardorfer, urar-jev sin, 9 mes., Cerkevne ulice št. 21, vnetje sopil. V deželni bolnici: Dne 18. februarja: Marija Prudič, delav-čeva hči 9 let spuščaj. Dne 19. februarja: Jakob Šušteršič, mli-nar, 53 let, naduha. Dne 20. februarja: Meta Begel, gostija, 80 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806,2 m. Srednji aračni tlak 736,0 mm.

Februar	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Temperat-ura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
22.	9. zvečer	733,5	2,0 sr. sever	jasno		0,0 mm
23.	7. zjutraj	736,0	-3,2 sl. jzahod	jasno		
	2. popol.	736,9	8,0 sl. svzhod	jasno		

Srednja včerašnja temperatura 4,3°, nor-male: 0,5°.

Dunajska borza

dne 23. februarja 1900.

Skupni državni dolg v notah	99 K 70 h
Skupni državni dolg v srebru	99 65 "
Avstrijska zlata renta	98 80 "
Avstrijska kronska renta 4%	99 65 "
Ogrska zlata renta 4%	98 60 "
Ogrska kronska renta 4%	94 15 "
Avstro-ogrsko bančne delnice	126 10 "
Kreditne delnice	235 40 "
London vista	242 47 "
Nemški drž. bankovci za 100 mark	115 22 "
20 mark	23 62 "
20 frankov	19 28 "
Italijanski bankovci	89 90 "
C. kr. cekini	11 38 "

Izšla je brošurica „Izgubljeni Bog!“

Ponatis iz „Slovenskega Naroda“. Dobiva se v „Narodni Tiskarni“. Cena 20 vinarjev, po pošti za vsak izvod 3 vinarje več.

Meblovano mesečno sobo

s posebnim vhom išče stalen uradnik do 1. marca t. l. (380-1) Ponudbe blagovolijo se naj vpsolati pod „M. R. S.“ poste restante Ljubljana.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solno-grač, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlo-vih varov, Heba, Marijinih varov, Plzinja, Budejevic; Solnograda, Linca, Steyra, Ausse, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopo-ludne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzinja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Liena, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfesta Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-tabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Lince. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

VABILO k plesnima veselicama

kateri bosta v soboto, dné 24. svečana in v nedeljo, dné 25. svečana 1900 v gostilni „pri znamenju“ Radeckega cesta št. 2. Začetek v soboto ob 6. uri zvečer in v nedeljo ob 4. uri popoldne. Vstop prost. K tej veselici uljudno vabi Anton Kovač gostilničar. (378)

Trgovskemu učilišču in * odgojevališču Mahrovemu v Ljubljani.

Že dne 23. januarja, pred me-secem dni sem prijavil v „Slovenskem Narodu“ nekaj svarilnih besed na boljše misleče rodbine, na katere se do zaključka poučevanja, to je do 23. fe-bruarja ni oziralo in tudi v toliko niso merile na Vaš zavod, ker sem prvič pri Vas sedem let poučeval kot plesalni učitelj, in drugič, ker sem hotel videti zunaj zavoda odstranjene zlorabe, katere škodujejo plesalni stroki in jo ponižujejo. Ker se mi je pa po zaključku sicer tako naporenega poučevanja, nena-doma zabranil obisk zaključnega venčka, ker „nehvaležnost je ljudi plačilo“ moram smatrati, da hočete tudi Vi pospeševati, oziroma podpirati pred dopuščeni-m nedopuščeno. Društva (členov med seboj) v toliko nisem imel v mislih, ker uteg-nejo imeti dotični pasus v svojih pravilih. Le nepristransko, mednarodno, timveč ker obiskuje Vaš zavod več drugih naro-dov, nego pa Nemcev.

To v obojestransko tolažbo! Vaš odkritosrčni Friderik Wiljem Lang. Ljubljana, 23. februarja 1900. (379)

VABILO k plesni veselici

katero priredi Ivan Godec, gostilničar v Židovski stezi h. štev. 4 v nedeljo, 25. svečana 1900. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 30 kr. za osebo, dame proste. Godbo oskrbuje 12 tamburašev. Za dobre pijače in jedila, kakor za točno potrebo je najbolje skrbjeno. K obinemu obisku najuljudneje vabi Ivan Godec. (387-3)

Moderce najnovije fačone, najboljši izdelek priporoč. Alojzij Persché Pred škofljo št. 22, poleg mestne hiše.

Slovo!

Ker mi pri svojem odhodu iz Mokronoga žalibog ni bilo mogoče posloviti se osebno pri dragih mi prijateljih in znancih, — kličem jim tem potom najprisrčneji: „Z Bogom!“ Viktor Česnik. Radovljica, 22. febr. 1900. (283)

Vabilo k domači veselici

katera bede v nedeljo, 25. svečana 1900 v gostilni na Martinovi cesti št. 32. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstop prost. K obilni udeležbi najuljudneje vabi Fran Polšak gostilničar. (381)

Prijazno vabim na domačo plesno veselico katera bude v nedeljo, dné 25. t. m. v gostilni „pri Škrjancu“ v Šmarji pod Ljubljano. Vstop prost. Začetek ob 1/2 4. uri popol. Prosim mnogoštevilnega obiska ter beležim z odličnim spoštovanjem Anton Škrjanec gostilničar. (382)

Pozor!

Poslužujte se narodnih razglednic.

a) v korist „družbe sv. Cirila in Metoda“: Lep kraj slovenske zemlje s po-doba prvomestnika Tomo Zupana à 5 kr., 100 komadov 4 gld.

b) v korist „Radogaju“: Mesto Ljubljana s podobo njenega zupana Ivana Hribarja à 5 kr., 100 kom. 4 gld.

c) v korist „Učiteljskega konvikta“: I. serija: Andrej Praprotnikova po-doba in njegov rojstni kraj à 5 kr., 100 kom. 4 gld.

Serija slavnih slovenskih pedagogov se bo nadaljevala, ako se najde dovolj odjemalcev. Praprotnika je 2000 komadov tiskanih in dobi konvikt za vsako razglednico 1 kr.

Dalje je ravnokar izšla najlepša razglednica v ponos slovenskega naroda Kranjska noša, I. serija à 5 kr., 100 kom. 4 gld. — **Celo mesto Ljubljana** v 3 delih à 8 kr., 100 kom. 5 gld. — **Posebni deli mesta Ljubljane** s emailiranimi cesarskimi, deželnimi in mestnimi grbi. Te lepe razglednice à 5 kr., 100 kom. 5 gld. — 10 razglednic cerkv v ljubljanskih skupno 3 gld. — 100 sortiranih razglednic, cerkve in druga postolja, 2 gld. — **Cvetlice, s slov. napisom ali brez njega** à 5 kr., 100 kom. 3 gld. — proti naprej plačilo franko.

Ako se mi pošlje fotografija kraja, preskrbim 1000 lepih razglednic v svitlotisku za 14-16 gld. Ivan Bonač. (392-1)

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg št. 11. Zaloga vsakovrstnih klobukov in čepic perila, kravat itd. po najnižjih cenah.

Najnižje cene. Ivan Jax Ljubljana, Dunajska cesta 13. Tovarniška zaloga šivalnih strojev in velocipedov. Genki zastoni in franko.